Statsforvalteren i Innlandet

Vår dato: 22.01.2021
Vår ref: 2021/1022
Deres dato:
Deres ref:

HÆHRE ENTREPRENØR AS
Postboks 73
3371 VIKERSUND
Att. Hans Christian Andersen

Saksbehandler, innvalgstelefon
Erica Neby, 62 55 11 65

Åkersvika naturreservat - dispensasjon til rydding av sti og motorisert ferdsel i forbindelse med etablering av gangbruer

Statsforvalteren i Innlandet gir Hæhre Entreprenør AS dispensasjon fra verneforskriften for Åkersvika naturreservat § 3 a og § 5 a for vegetasjonsrydding i stitrasé og motorisert ferdsel i forbindelse med bygging av gangbruer i løpet av vinteren 2021. Se vurdering og tilknyttede vilkår nedenfor.

Søknad
Vi viser til tidligere møter med Nye Veier AS, Hæhre Entreprenør og Statsforvalteren angående turstien over Kråkholmene i Åkersvika naturreservat, samt til telefonsamtale med Hans Christian Andersen 20. januar 2021. Det ble i 2016 gitt en dispensasjon fra verneforskriften for Åkersvika naturreservat for å etablere en tursti over Kråkholmene - som en del av kompensasjonsplanen utarbeidet i forbindelse med etablering av firefelts E6 gjennom Åkersvika. Stitraséen som var skissert på reguleringsplankartet fra 2015 ble etter en ny vurdering i 2020 ikke lenger funnet akseptabel av Statsforvalteren. Derfor inviterte vi Hamar kommune, Stange kommune og Innlandet fylkeskommune til et møte før sommeren 2020 hvor vi presenterte den nye stitraséen og fikk aksept for den. Fylkeskommunen ønsket en feltbefaring for å sikre at ryddingen av stien ikke vil innvirke negativt på registrerte kulturminner i området. Dette ble utført sensommeren 2020.

Bakgrunnen for å endre stitraséen var at den tidligere lå altfor nært vannkanten og vi vurderte potensialet for forstyrrelse av dyrelivet som stor. Stitraséen lå dessuten under vann store deler av sommerhalvåret. Stitraséen som nå er tegnet inn på vedlagt kart vil gå lenger opp på land, men vil samtidig kunne vise frem både kulturminner og naturverdier. For å unngå at stien ligger under vann store deler av sommerhalvåret er den flyttet lenger opp i fyllinga til E6 – over 125 moh. Der vil det bli etablert enkle gangbruer, hvilket også var den opprinnelige planen for turstien. Turstien planlegges vegetasjonsryddet i 1,5 meter bredde. Gangbruene vil etableres utenfor reservatsgrensa.

For å bygge gangbruene trengs det adgang med motoriserte kjøretøy fra vestsida av E6, delvis inne i Åkersvika naturreservat. Det er planlagt at vegetasjonsryddinga i stitraséen og bygging av gangbruene vil bli gjort i løpet av vinteren 2021, før 1. april.

Åkersvika naturreservat
Åkersvika naturreservat ble opprettet 1974 og har status som Ramsarområde og dermed internasjonal verdi som våtmark. Formålet med opprettelsen av naturreservatet er å bevare et verdifullt våtmarksområde som et dynamisk og komplekst innlandsdelta med kroksjøer og meandere og med stor variasjon i naturtyper, blant annet rike utforminger av bløtbunn, sumpmark, fuktenger, flomskogsmark og fastmarksskogsmark. Området har særlig stor betydning for biologisk mangfold i form av raste- og hekkeområder for våtmarksfugl og som leve- og voksested for sjeldne og truede plante- og dyrearter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i en god tilstand og eventuelt videreutvikle dem.

Ifølge verneforskriften for Åkersvika naturreservat § 3 a er vegetasjonen i vann og på land, herunder døde busker og trær, vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Verneforskriften § 5 sier at all ferdsel skal skje varsom og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner. Videre sier § 5 a at det er forbudt med motorisert ferdsel på land og på is i reservatet.

Paragraf 7 c i verneforskriften åpner for at forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi dispensasjon til anlegg og merking av nye stier og løyper, oppsetting av skilt og bygging av gangbruer og klopper. Det finnes ikke spesifiserte unntaks- eller dispensasjonshjemler i verneforskriften som den omsøkte motoriserte ferdselen kan vurderes etter, og denne delen av søknaden må derfor vurderes etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i § 8, jf. naturmangfoldloven § 48. I tillegg må søknaden vurderes etter de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. naturmangfoldloven § 7 om prinsipper ved offentlig beslutningstaking, og vise hvordan disse er vektlagt.

Statsforvalterens vurdering
Kunnskapen om verneverdiene i naturreservatet er god, sist oppdatert med kartlegginger i forkant av revisjonen av verneforskrift og grenser i 2016 i forbindelse med ombyggingen av E6 gjennom området, samt registreringer av arter og naturtyper i Naturbase og Artskart. Det gjøres også årlige fugletellinger i reservatet. Statsforvalteren vil på dette grunnlaget fastslå at kunnskapen om artene og områdene er god og oppfyller kravet i naturmangfoldloven § 8.

I området hvor stien skal ryddes frem er det lågurtskog med enkelte rødliste- og svartlistearter. Rødlisteartene er ikke funnet i selve stitraséen, men enkelte svartlistearter er det. Det er også registrert ulike *Phytophthora*-arter i området. Der hvor de motoriserte kjøretøyene skal kjøre i reservatet er det per i dag stort sett bar bakke med enkelte pionerarter som har rukket å etablere seg etter tidligere byggearbeider langs E6. Siden tiltaket skal utføres på vinteren når bakken er snødekket, er det ikke behov for å vaske kjøretøy som skal kjøre ut av verneområdet, kun de delene som har vært i kontakt med jord og bark. Kjøretøyene bør rengjøres for eventuelle jord- og planterester før de kjører inn i reservatet for å unngå tilførsel av fremmede organismer, jf. føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9.

Vegetasjonen som ryddes i stitraséen skal ikke bli liggende i selve stitraséen, men på egnet sted inne i skogen. Den motoriserte ferdselen skal foregå på de allerede forstyrrede arealene langs fyllingsfoten til E6. Åkersvika naturreservat har en stor samlet belastning i dag, og etableringen av en tursti over Kråkholmene vil høgst sannsynlig øke denne belastningen noe. Det er likevel et tiltak som allerede har blitt vurdert i forbindelse med kompensasjonsplanen for E6 og som forhåpentligvis vil tilføre brukerne av stien mer forståelse for hvorfor reservatet er viktig å ta vare på, jf. naturmangfoldloven § 10. Naturmangfoldloven § 11 om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver er ikke relevant i denne saken. Stitraséen som nå er tenkt ryddet mener vi er

et godt alternativ for å unngå forstyrrelse av dyrelivet sammenlignet med den opprinnelige tiltenkte traséen. Tidspunktet for ryddingen og kjøringen mener vi er miljøforsvarlig dersom den skjer midtvinters når bakken er frossen og snødekket, i fravær av de fleste våtmarksfugler og det tas hensyn til øvrig vegetasjon og dyreliv under tiltaket, jf. naturmangfoldloven § 12.

Vi anser ikke at tiltaket er i strid med verneformålet eller kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Dermed er vilkårene for å kunne gi en dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 første alternativ oppfylt.

Vedtak
Med hjemmel i verneforskriften for Åkersvika naturreservat § 7 c og naturmangfoldloven § 48, første alternativ, gir Statsforvalteren i Innlandet Hæhre Entreprenør AS dispensasjon fra verneforskriften for Åkersvika naturreservat § 3 a og § 5 a for rydding av stitrasé som vist på vedlagt kart og for motorisert ferdsel tilknyttet bygging av nye gangbruer. Følgende vilkår er knyttet til tillatelsen:

- Tillatelsen gjelder for Hæhre Entreprenør AS med eventuell underentreprenør for vegetasjonsrydding i en bredde av 1,5 meter i stitrasé vist på vedlagt kart og markert med røde bånd i felt.
- Det kan kun kjøres på frossen og godt snødekket mark i reservatet og alle kjøretøy skal rengjøres for jord- og plantemateriale før de kjører inn i reservatet.
- Deler av kjøretøyene som har vært i kontakt med jord og bark i reservatet må rengjøres før de kjører ut av reservatet.
- Det skal tas hensyn til øvrig vegetasjon og dyreliv når tiltaket utføres.
- Tiltaket skal være sluttført før 1. april 2021.
- Denne tillatelsen må medbringes i felt under innsamlingen.

Dette vedtaket er fattet med hjemmel i verneforskriften for Åkersvika naturreservat § 7 c og naturmangfoldloven § 48. Vi gjør oppmerksom på at denne dispensasjonen kun gjelder i forhold til verneforskriften for Åkersvika naturreservat. Dere må selv innhente tillatelse etter annet lovverk i tillegg til eventuell grunneiertillatelse.

Klageadgang
Dette vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28. Frist for å klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. Klagen stiles til Miljødirektoratet, men sendes til Statsforvalteren i Innlandet.

Med hilsen

Vebjørn Knarrum (e.f.)
avdelingsdirektør

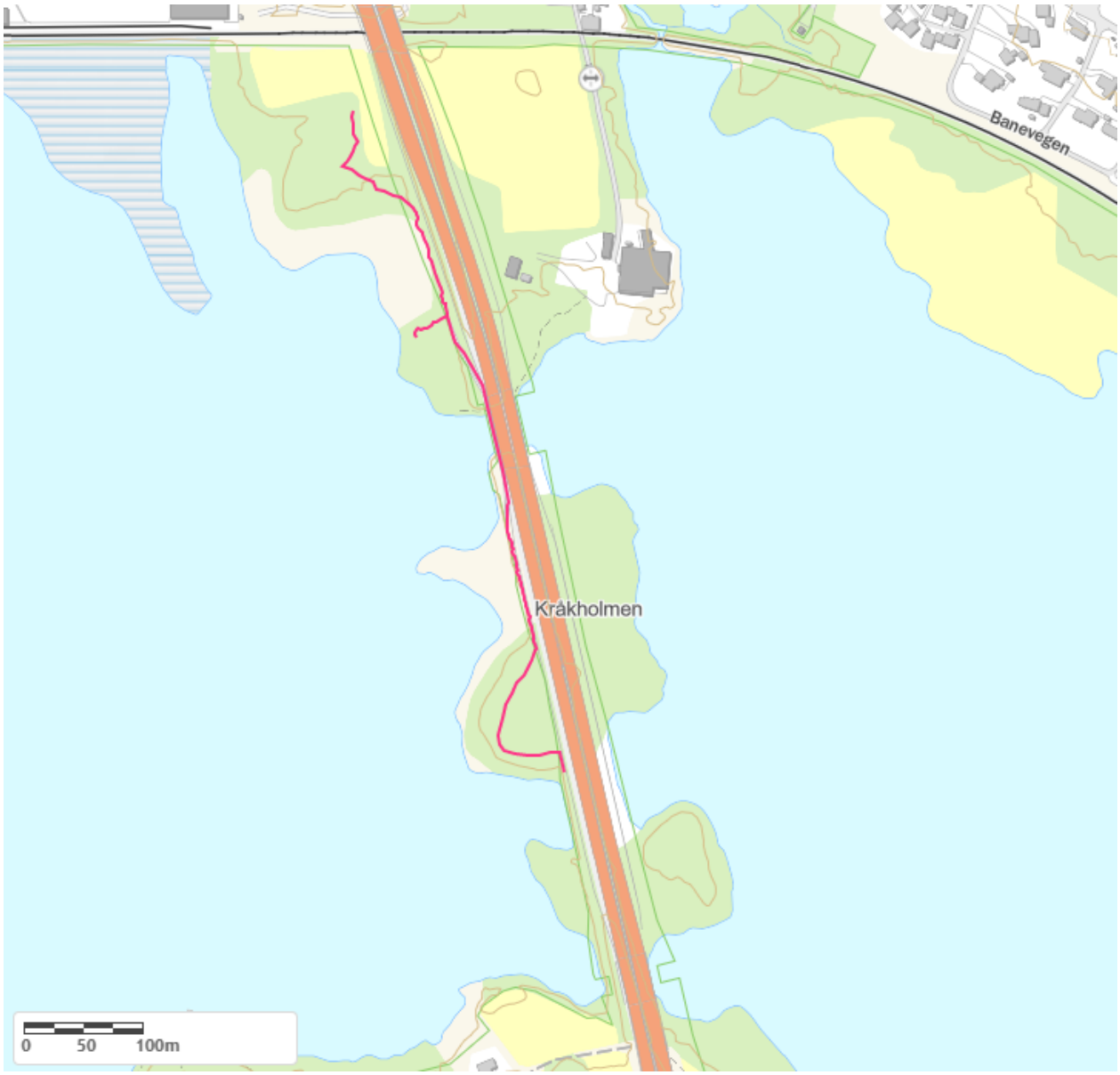
Erica Neby
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Hamar kommune	Postboks 4063	2306	HAMAR
Innlandet fylkeskommune	Pb. 4404	2325	HAMAR
Stange kommune	Postboks 214	2336	STANGE

Vedlegg 1:

1. Rosa strek viser trasé som skal vegetasjonsryddes